

Eesti Sõudeliidu arengukava

Perioodiks 2013 kuni 2020

MUSTAND

Sisukord

1.	SISSEJUHATUS	3
2.	MISSIOON	3
3.	VISIOON	4
4.	VÄÄRTUSED	4
5.	HETKEOLUKORRA ANALÜÜS	4
5.1.	Mõisted	4
5.2.	Organisatsioon	5
5.3.	Organisatsiooni tugevused	5
5.4.	Organisatsiooni nõrkused	6
5.5.	Väliskeskonnast tulenevad võimalused:	87
5.6.	Väliskeskonnast tulenevad ohud:	97
6.	STRATEEGILISED eesmärgid ja tegevused	108
6.1.	Eesti sõudeliidu üldiseloostus	108
6.2.	Ajalugu	108
6.3.	Organisatsioon (treenerid, sportlased, liikmed)	108
6.4.	Materiaalne baas	119
6.5.	Seosed muude arengukavadega	119
7.	LÄHIAJA RÕHUASETUSED	119
7.1.	Kandepinna laiendamine – liikmete arvu kasvatamine	119
7.2.	Tippspordi arendamine	119
7.3.	Võistluste korraldamine	119
8.	STRATEEGILISED EESMÄRGID	129
8.1.	Eesmärk 1: Igal aastal vähemalt 1 paadiga MK, EM, MM finaali	129
8.2.	Eesmärk 2:	Error! Bookmark not defined.
8.3.	Eesmärk 3: Võita rahvusvahelistelt tiitlivõistlustel vähemalt 1 medal ühe olümpiatsükli kohta igas vanuseklassis	129
8.4.	Eesmärk 4: Uute sõudestaadionite ehitamine	1340
8.5.	Eesmärk 5: Indikaatorid:	1340
8.6.	Eesmärk 6: Vajaliku tulubaasi tagamine	1411
9.	MEETMED	Error! Bookmark not defined.11
9.1.	Meede 1:	Error! Bookmark not defined.11
9.2.	Meede 2:	Error! Bookmark not defined.12
9.3.	MEEDE 3: Tingimuste loomine tiitlivõistluste medalite võitmiseks	Error! Bookmark not defined.12
9.4.	MEEDE 4:	Error! Bookmark not defined.12
9.5.	MEEDE 5: Vajaliku tulubaasi tagamine	Error! Bookmark not defined.12
10.	ORGANISATSIOONI ARENDAMINE	1513
11.	ARENGUKAVA KOKKUVÕTTEKS	1613

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva arengukava koostamise eesmärgiks on määratleda MTÜ Eesti Sõudeliidu (edaspidi Sõudeliit) peamiste tegevusvaldkondade arenguperspektiivid aastateks 2013-2020.

Vastavalt Põhikirjale on Sõudeliit EOK ja Maailma Sõudeliidu poolt tunnustatud sõudmist ainuesindavaks organisatsiooniks Eesti Vabariigis, olles katusorganisatsiooniks oma liikmetele. Sõudeliidu Arengukava pole niivõrd Eesti Sõudeliidu kui ühe MTÜ arengukava vaid Eesti sõudmise arengukava, milles Sõudeliidul on suunaandev või koordineeriv roll.

Laias plaanis on Sõudeliidu kui MTÜ ees kaks võimalust:

- 1) Olla Eesti sõudmise suunanäitajaks, arendajaks, edasiviivaks jõuks jne jne
- 2) olla lihtsalt teatud riiklike struktuuride poolt laekuvate vahendite jagamise „pumbajaamaks“ ja ei midagi rohkemat

Arengukava koostamise käigus 2013 aasta keskel sõnastati Sõudeliidu visioon, missioon, määratleti strateegilised eesmärgid aastani 2020.

Kuna Sõudeliit koostab oma arengukava kui strateegilise planeerimise dokumenti alles teistkordselt siis seetõttu on planeeritud dokumendi järgmine ülevaatamine ning vajadusel korrigeerimine jaanuar-veebuar 2014 (Arengukava planeeritakse uuendada iga-aastaselt).

2. MISSIOON

[Definitsioon: Missioon on lühike organisatsiooni mõtte ja otstarbe kirjeldus, mis määratleb tema koha ja rolli spordimaastikul. Missioon vastab küsimusele: Mille jaoks organisatsioon tegutseb?]

Eesti Sõudeliidu missiooniks on tagada sõudmise rahvusvaheline edu, üle-Eestiline populaarsus ning järjepidev tasakaalustatud areng.

Organisatsioon

Põhikirjaliselt on Sõudeliidu eesmärgiks sõudmise arendamise kaudu tipp-, võistlus-, rahva-, tervise- ja invaspordi tasemel sportlike eluviiside propageerimise riigi elanikkonna seas. Eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks Sõudeliit korraldab üleriigilisi tiitlivõistlusi, rahvusvahelisi võistlusi ning muid spordiüritusi; arendab koostööd teiste spordiorganisatsioonidega, avaliku sektori asutustega, ettevõtetega ja üksikisikutega nii kodu- kui välismaal.

Noortesport

Liidu olulisim tegevusvaldkond. Ala kandepinna suurendamine Eestis. Sõudespordi juurde uute noorte kaasamine, nende kasvatamine terveteks ja tervislikku eluviisi järgivateks inimesteks ning treenimine järeelkasvuks Eesti sõudekoondisele. Edukas esinemine Eesti sisestel ja välisvõistlustel.

Võistlussport

Andekate noorte otsimine, treenimine ning kasvatamine pühendunud sõudjateks, et nad oleks võimelised Eestit edukalt esindama rahvusvahelistel tipp- ja tiitlivõistlustel.

U23 vanuseklass

Mitte vähem olulisem kui noortesport. Andekate tegijate hoidmine ala juures. Väljalangevus peale gümnaasiumi lõpetamist on ülisuur. Tugev kokkupuutepunkt üliõpilasspordiga.

Üliõpilassport

Seotud U23 vanuseklassi teematikaga. Kattuv nende sportlaste osas kes peale gümnaasiumit on siirdunud õppima ülikoolidesse. Õppekavade kohandamine tippspordis osalejate treeningavadege on ülioluline.

Veteransport

Elukestva sõudespordi propageerimine. Veteransõudjatele treeningvõimaluste loomine ja võistlustel osalemise võimaldamine. Hoida ala juures tegutsevana kunagised sportlased.

Harrastussport

Sõudmisprogrammi korraldamise tervisespordist huvituvale erinevas vanuses ~~linnarahvale~~ inimestele. Ergomeetrisõudmise spinningutreeningud ja motivatsiooniprogramm.

Sõudeturismi arendamine, sõudereisid Eestis ja välismaal.

3. VISIOON

[Definitsioon: Visioon on lühike organisatsiooni tegevuse kirjeldus mingil momendil tulevikus, mis näitab, mida, kellele ja kuidas ta pakub. Visioon võib anda ka paar erinevat pilti ehk stsenaariumit, kuhu võib organisatsioon ja antud spordivaldkond erinevate rahastuste juures tulevikus välja jõuda.]

Eesti sõudmisel on jätkuvalt erinevate vanuseklasside tiitlivõistluste medalid ja toimub aktiivne kandepinna laienemine nii sportlaste kui aktiivi osas.

- Eesti Sõudeliit on ~~edukaim~~ üks edukamaid alaliite Eestis.
- Võistlussportlasi ja noori juhendavad kvalifitseeritud treenerid
- Vähemalt kahe (FISA) rahvusvahelistele nõuetele vastava võistluspaiga väljaehitamine.
- Alates 2020 ollakse võimelised korraldama EM-i ja MK tasemel võistlusi
- **Veteranide sõudmise ning sõudeturismi arendamine.**

4. VÄÄRTUSED

- Enam kui 135- aastane sõudmise ja võistlemise traditsioon Eestis
- **Ajalooliselt toimivad sõudekeskused kõikides Eesti suuremates linnades**
- **Sõudmiskogemusega erinevates vanustes inimeste arvestatav hulk**
- **Teadmiste ja Kkogemustega treenerid**
- Maailma tipptasemel sõudjate olemasolu **läbi aegade**
- Visiooni elluviimiseks tuleb kinni pidada kokkulepitud raamidest.

• ~~Vältida tuleb:~~

- ~~ebaetilist käitumist eesmärkide saavutamise nimel;~~
- ~~ressursside raiskamist;~~
- ~~lühinägelikke otsuseid.~~

• ~~Juhinduma peab:~~

- ~~vastutustundest;~~
- ~~lähipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetest.~~

5. HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

5.1. Mõisted

Käesolevas arengukavas kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses (lähtutakse EV Spordiseadusest):

- **sport** – mänguline, valdavalt võistlusliku ja kehalise iseloomuga tegevus või vastav õppetegevus;
- **harrastussport** – (põhiolemuslikult mittevõistluslik) harrastus, mille eesmärk on enda arendamine, nt. paadiga sõudmine rahulolu (naudingu) saavutamiseks või meelelahutuseks;
- **võistlussport** – sportlik tegevus, mis suunatud edu saavutamisele (avalikus sportlikus konkurentsisis);
- **spordiorganisatsioon** – mittetulundusühing, mille põhiülesandeks on sportliku
- tegevuse arendamine (spordiklubi, piirkondlik spordiliit, spordialaliit, spordiühendus, rahvuslik olümpiakomitee);
- **sõudeklubi** – sõudespordialase tegevuse korraldamise, haldamise ja koolituse eesmärgil loodud kodanike vabäühendus;
- **spordikool** - huvikooli seaduse või erakooliseaduse alusel tegutsev asutus, mis pakub spordialast huviharidust;
- **spordirajatis, -ehitis** – sõudespordiga tegelemiseks ehitatud või kohandatud hoone, rajatis või selle osa.
- **Eesti Sõudeliit** – sõudeklubisid koondav alaliit, mille ülesandeks on vabäühendusena sõudespordi arendamine Eesti Vabariigis, Eesti sõudespordi esindamine EOK-s ning Rahvusvahelises sõudeliidus (FISA), vt. ka <http://soudeliit.ee/>.
- **FISA** – Maailma Sõudeliit, prantsuse keeles *Fédération Internationale des Sociétés d’Avironja* inglise keeles *World Rowing Federation*, vt ka www.worldrowing.com
- **sõudestaadion** – akvatoorium sõudevõistluste korraldamiseks. Klassikaline distants 2000m, laius 6 rada a’ 13,5m.
- **sõudespinning** – sisesõudmise rühmatreening sõudeergomeetritel;
- **elling** – eelkõige sõudepaatide hoidmiseks mõeldud hoone/rajatis;

5.2. Organisatsioon

- Kahetasandiline juhtimine:
 - Liidupäev (Üldkoosolek)
 - Juhatus
 - Komisjonid
 - Büroo (palgaline organ, de facto igapäeva juhtimine)

5.3. Organisatsiooni tugevused

- **Traditsioonid ja hea maine**
Rohkem kui 135-aastane ajalugu
- **Maailmatasemel tippsõudjate olemasolu;** (tulemused medaleid saanud sportlaste järgi)
 - 5 medalit olümpiamängudel
 - 19 medalit täiskasvanute MM-lt
 - 25 medalit EM-lt
 - 16 medalit U23 MM-lt
 - 14 medalit U19MM-lt
 - 54 medalit MK ettappidelt
 - 48 medalit NL KV-lt
 - 168 medalit NL täiskasvanute MV-lt
 - 85 medalit NL juunioride MV-lt
 - 283 medalit NL noorte MV-lt

- 1 medal Politsei ja Tuletõrje MM-lt
- 34 medalit üliõpilaste MM-lt
- **Edukas järelkasv** – Järelkasvu arvukus on aastati kõikumine kuid siiski sel määral olemas, et traditsiooniline koondise koosseis tiitlivõistlustele välja saata.
- **Laia profiiliga personal** - teadmised erinevatest valdkondadest, mis on võimaldanud omal jõul lahendada paljud elulised probleemid;
- **Vähenenud, kuid siiski olemasolev rahastamine riigi ja KOV-i poolt** - õpilaste ja noortega tagab see minimaalse võimaluse töö tegemiseks, jätkusuutlikkuse tagamiseks siiski ebapiisav toetussüsteem;
- **Vabatahtlikud** – väikesearvuline, kuid siiski teotahtelise vabatahtlike aktiivi olemasolu;
- **Kohtunikud** – uue, 1980 ja hiljem sündinud kohtunikekaadri olemasolu

5.4. Organisatsiooni nõrkused

- **Projektikeskne juhtimine ja lühiajalise perspektiiviga otsused.** Vajalik konkreetse struktuuriga piisavalt rahastatud jätkusuutlik juhtimissüsteem.
- **Kahetasandiline juhtimissüsteem**, milline on tegelikult ENSV aegne igand.
 - Toona eksisteerisid föderatsioonidel presiidiumid, mis EV taastades muundusid juhatusteks ning presiidiumi esimehe koht alaliidu presidendi kohaks.
 - Juhatuse koosseis on valitud nõ liikmesklubide esindatuse põhimõttel, mis on konflikti allikaks. Alaliidu juhatuse liige peab seisma eelkõige alaliidu huvide eest, mitte oma klubi eest.
 - **Huvide konfliktid nn. lamedas organisatsioonis ja sissetuleku sõltuvus sõudeliidust**
 - **Palgalise tegevjuhi reaalne puudumine ja selle funktsiooni katmata jätmine.**
 - Tuleks kaaluda 3-tasandilise juhtimissüsteemi loomist. Praegune juhatuse on olemuselt volinike koosolek kuid peaks olema tegevjuhtimise organ nagu see on seaduse mõistes.
- **Sõudmise kandepind on olnud kitsas-ebapiisav** – seetõttu pole tekkinud tugevaid arvamusi liidreid ärieliidi ja poliitikute hulgas.
 - Tegevõudmisest loobunud sportlased on eemaldunud oma alaliidust ja klubidest.
 - Puudub nn-sõudesotsium ehk kooskond, milline on küll olemas mõne klubi juures kuid tervikuna Eesti sõudmise asja ajamisel ei ole tunnetatav.
- **Puudub korralik-FISA a-kategooriale vastav võistluste strass.** Minimaalne vajadus oleks 2000m ja 6 poidega ääristatud raja olemasolu seisval veel.
- **Klubi kui algrakukese nõrkus piiratud võimalused.** Abituse sündroom, probleemide korral vaadatakse alaliidu poole, hoomamata, et alaliit on vaid katusorganisatsiooniks.
Jätkusuutlikkuse tagamiseks oleks soovitatav eesmärk: vähemalt 3 klubi Tallinnas (sh. näiteks meresõudmine), vähemalt 2 klubi tänastes nn. sõudekantides Tartus ja Pärnus ning vähemalt 1 klubi Narvas, Viljandis ja Aidus.

- **Olematu omateenimisvõime** – asjaolu on seotud ka väliste teguritega, kuid potentsiaal on paljuski jäetud kasutamata. Samas üldine tulubaas pole võimaldanud rohkemat kui palga maksmist kahele töötajale sealjuures peatreeneri palgafond rahastatakse EOK vastava toetuse abil. See asjaolu pole võimaldanud ka suuremate ja ambitsioonikate projektide elluviimist kuna pole materiaalselt baasi ei projekti elluviimiseks ega ka mitte tööjõu palkamiseks. Kehtib nii Sõudeliidu kui klubide kohta.
- **Tänapäevasesse inventari hankimiseks pikaajalise investeerimisvõime puudumine** ~~Amortiseerunud varustus~~ **klubides** – tuleneb üldisest alarahastamisest. Amortiseerunud varustus ei võimalda värvata vajalikul hulgal noorsportlasi, mis omakorda seab ohtu jätkusuutlikkuse. Samas on lahendatud nn. projektipõhiselt varustuse soetamine klubide toetajate/sponsorite abiga
- **Tugevdamist vajav noortetöö** – 2005 aastal osales Eesti noorte MV-l 195 sportlast, mis 2008-ks aastaks langes 145-ni, kasvas 2011 aastal 218-ni kuid kahanes 2012 aastal 192-ni ning aastal 2013 171-ni
- **Eritähelepanu vajav U23 vanuseklass** – U23 vanuseklass on probleemiks ülemaailmselt, tulenevalt Eesti väikesest rahvaarvust on suhteliselt võetuna probleem meie jaoks veelgi suurem. Sõudmist loetakse üldiselt nn vanade inimeste spordialaks, st muude spordialadega võrreldes jõutakse tippu vanemana, seetõttu on oluline, et peale U19 vanusklassist väljumist (ehk peale gümnaasiumi lõpetamist) oleks võimalik andekad sportlased hoida ala juures. Probleem on majanduslike võimaluste leidmine selle vanuseklassi sportlaste motiveerimiseks.
- **Üliõpilassport ja eelkõige sõudmine Tartu Ülikooli juures**
Teema on väga tugevas seoses U23 problemaatikaga. Tallinnas on looduslikest oludest tulenevalt sõudmisega tegelemine raskendatud, seetõttu on eriti oluline üliõpilassport oleks jätkusuutlik Tartu Ülikoolis kui võrd Tartus on olemas 2 klubi, milles harrastatakse sõudmist ning korralikud looduslikud tingimused sõudmise harrastamiseks. **Taastada sõudmine TTÜ juures ja asutada TÜ Pärnu ja Narva Kolledži juures.**
- **Motivatsioonimehhanismi-Rahastusmehhanismi puudumine klubides** – mis pole võimaldanud palgata juurde uusi noortetreenereid ja olemasolevate treenerite tõusmist kõrgemale tasandile. Seotud ka üldise rahastamise ja tulude alase probleemistikuga;
Üldine elatustase ei võimalda kasutada ühiskondlike treenereid
- **Turundus** - Sõudmise tipphetkede ja tippsoudjate olematu kaasamine sõudmise populariseerimisse ning lisarahastuse saamisse.
- **„Väsinud ja vananev organisatsioon“** – aktiivi hulgast on sisuliselt üks generatsioon puudu. Siiski on viimase 3 aasta lisandunud noori treenereid ning uuenenud kogu kohtunike kaader.

- **Arendamist vajav „organisatsiooni tunnetus“ Sõudeliidu haldusalas tervikuna ja nn. Klubi vaim klubides** – Sõudeliidu kui terviku seisukohalt vajab selgitamist ja teadvustamist mis on Sõudeliit kui selline – ka kahe töötajaga kontor, või „midagi enam“ ehk tegelikult „me kõik koos“.

Klubide tasandil: tulenevalt paljudest teguritest, eelkõige aga „väsinud organisatsioonist“ võib öelda, et sisekliima vajab mitmes klubis ilmselgelt uut lähenemist ja arendamist, olemasolev pole ilmselt võimaldanud või tekitanud soovi potentsiaalsetel uutel treeneritel, töötajatel või vabatahtlikel liituda organisatsiooniga.

- **Vaja on tänapäevast dünaamilist väljapoole suunatud ja ennast müüa suutvat organisatsiooni.**

- **Paradigma muutus (või mõtteviisi muutus?) seonduvalt MTÜ kui sellisega.**
Murda on vaja arusaam, et „MTÜ on midagi erilist“, mis ei allu tavapärastele organisatsiooni juhtimise ja eksisteerimise printsiipidele või et olemuselt alluvad nii MTÜ kui äriühing samadele reeglitele, eripäraks vaid see, et äriühingu eesmärgiks on kasum, MTÜ on kasumit mittetaotlev organisatsioon kuid peab suutma ennast majandada samamoodi nagu äriühing.
- **Puudulik koostöö erinevate klubide treenerite vahel**
Põrkuvad erinevad koolkonnad ja erinevad vaated. Koondiste moodustamine väga raske kuna treenerid ei usalda oma õpilasi teise treeneri käe alla.
- **Raskused ühiste tehniliste ja metoodilise põhimõtete või põhimetoodika kokkuleppimises, milline tagaks efektiivsema tulemuse koondpaatkondade moodustamisel? Peatreeneri teema?**
- **KOKKUVÕTVALT** – paljude kuhjunud välistegurite toimetel ja mõjul on organisatsioonis tekkinud paigalseis, milline on vaja murda ja liikuda edasi, arendades Sõudeliitu tänapäevaseks jätkusuutlikuks organisatsiooniks, milline toimib tugeva aktiivi kaasabil kusjuures aktiiv on tegelikult klubide juures asuv aktiiv ja mille liikmesklubid toimivad koolilapsi ja noori juurdetõmbavas tänapäevastes tingimustes ja uuenevas materiaalses keskkonnas.

5.5. Väliskeskkonnast tulenevad võimalused:

- **Rahvusvahelistele nõuetele vastavate võistluspaikade rajamine** – seni puudub Eestis rahvusvahelistele nõuetele vastav võistlusdistsants, mis minimaalses variandis on seisval veel 6 poidega piiritletud rajaga võistluspaik. Seni ainsaks „kuidagiviisi“ klassikaliseks sõudedistantsiks kvalifitseeritav sõudestaadion asub Pärnu jõel kuid asub laevatataval veeteel, mis seab omad piirangud võistluste normaalseks läbiviimiseks. Uuteks võimalusteks on:
 - Eesti Energia abiga rajatav Aidu sõudekanal Aidu veesportikeskuses Maidla vallas (alates 2013 KOV valimistest Lüganuse vald)
 - **Pärnu Sõudeklubi. Sõudeliidu, Kultuuriministeeriumi ja Pärnu LV koostöös arendusprojekt Pärnu Rääma Sõudekeskuse, Sõudestaadioni ja Kalevi Sõudekeskuse väljaarendamiseks aastaks 2020.**

- Viljandi sõudeklubi, Eesti Sõudeliidu ja Viljandi linnavalitsuse initsiatiivil on alustatud rahvusvahelisele nõuetele vastava sõudestaadioni projekteerimist Viljandi järvel.

- **Rahastamine EOK ja Kultuuriministeeriumi poolt** – suhteliselt hästi ja mõistetavalt toimiv rahastamismehhanism. Hädavajalik miinimum ala arenguks. Koostöös riigi ja teiste alaliitudega oleks vaja süvendatult tegeleda U23 temaatikaga, mis on tugevalt seotud ka üliõpilasspordi temaatikaga.
- **Kaitseväge (jt jõustruktuuride) ressursside kaasamise võimaluste väljaselgitamine**

5.6. Väliskeskkonnast tulenevad ohud:

- **Uute spordialade lisandumine** – eelkõige kannatavad vastupidavusalad kuna lisanduvad paljud nõ kergemat teed võimaldavad pooltehnilised spordialad. Noorsportlaste lahkumine ala juurest. Konkurents teiste eluvaldkondadega. **Vajadus turundusmeetmete väljatöötamiseks.**
- **Sõudmine kui elitaarne spordiala** – Eesti kontekstis eelkõige elitaarne oma varustuse kalliduse poolest ja geograafilistest asjaoludest tulenevalt – sõudmiseks sobiva veekogu ja vajaliku kriitilise elanikkonna suurusega asula olemasolu. Seetõttu pole massispordina sõudmist Eesti oludes võimalik ette kujutada. Samas harrastajate arvu ja saavutatud tulemuste suhtarvult on sõudmine Eesti üks tugevamaid ja esinduslikemaid spordialasid.
- ~~Vähenev toetus Ebapiisav toetus riigilt ja KOV-lt – tingitud eelkõige üleüldisest majanduskriisist, mis on küll leevenenud kuid mitte lõppenud.~~ Erinevad rahastamismudelid erinevates linnades. Raskeimas olukorras on Tallinna ja Tartu sõudeklubid kus rahastamine toimub vaid nõ pearaha põhimõttel.
- **Raskused sponsorite kaasamisel** – kuna sõudja ei ole sedavõrd „pildis“ nagu individuaalalade sportlane (näiteks), siis on sõudmisele tervikuna sponsorite leidmine raske. Sponsorite huvi Klubide vastu on väga vähene kuid positiivseid näiteid ja nihkeid on. Lisaks: sponsorite tugi võiks olla rohkem suunatud otse Klubidele kuid seni on tunnetada, et sõna „klubi“ ei ole sponsori jaoks nii kõva sõna nagu „sõudeliit“, seetõttu on vältimatu (vähemalt praegusel ajaloo etapil), et sponsoreid tuleb otsida Sõudeliidu initsiatiivil.
- **Sõudmine ei ole Audentese spordiala.**
- **Tallinnas kui suurimas Eesti linnas pole sõudmiseks sobivat veekogu.** Harku järv on tuuline ning sõudmise harrastamiseks raskete tingimustega, kuigi klubi on olemas.
- ~~Sõudmine on muude alade kõrval amatöörspord – tipptegijaid raske motiveerida vahendite vähesuse tõttu.~~
- **Vähene meediakajastus.** Tuleneb ka vähesest populaarsusest elanikkonna hulgas. Siiski, peale 2012 OM-i on tunda teatavaid arenguid selles osas
- **Klubi kui organisatsiooni vorm** – Klubid peavad pidevalt tõestama, et on jätkusuutliku arengu parim organisatsiooniline vorm. Võrdlusena näiteks sportmängud, kus selleteemalist diskussiooni ei teki. Taaspuhkenud diskussioon teemal kas spordikoolid peaksid olema või mitte? Kumba eelistada ka nõ NL ajal eksisteerinud süsteemi või praegust nõ klubisüsteemi?

Mitmes omavalitsuses on tegu nende kahe süsteemi sümbioosiga kus eksisteerib sõudeklubi juriidilise isikuna ja samas on õpilased arvel ka kohalikus spordikoolis, milline vorm on suureks abiks kuid, mis puudub just kahes suuremas Eesti linnas Tallinnas ja Tartus..

- **Treenerite kaader** – vaatamata tõsiasi, et viimastel aastatel on arvestatav hulk noori siirdunud TÜ kehakultuuri teaduskonda, pole nad siiski peale õpingute lõpetamist siirdunud sõudeklubidesse vaid muudesse rahvamajandussektoritesse. 2010st aastast on tunnetatav positiivne trend kuid selle jätkumine on küsitav just majanduslikest põhjustest tulenevalt. **Vajalik oleks kaasata ühiskondlikel alustel töötavad (abi)treenerreid.**

6. STRATEEGILISED eesmärgid ja tegevused

6.1. Eesti sõudeliidu sõudmise üldisloomustus

Sõudesport pole küll Eestis harrastajate hulga poolest esimeste hulgas kuid on seda kahtlemata järjepideva noorte harrastajate arvu kui ka saavutuste ja/või tulemuste poolest. Tulenevalt oma spetsiifikast ja kasutatava tehnika ja paatide kasutamise vajadusest, on sõudmine selles mõttes elitaarne spordiala, et on seotud suhteliselt kallihinnaliste võistluspaatide vajadusega.

6.2. Ajalugu

Esimene sõudeklubi *Dorpater Ruder-Club* asutati 1875. aastal Tartus, teise järgnes sellele *Pernauer Ruder-Club* 1884. aastal. Tallinnas asutati sõudeklubi "Tallinn" 1930. aastal. Pärast II Maailma sõda hakati sportliku sõudmisega tegelema ka Narvas (1975) ja Viljandis (1981). Sõja-aastatel oli sõudmine Eestis lakanud olemast, kuid sõudesport taaskäivitati 1948. aastal Pärnus, ~~Teena~~ Pärnu Jahtklubi ruumides -, 1955 aastast Räämal ja aastast 1976 Pärnu jõe vasakkaldal (Kalev).

Maailma Sõudeliit (FISA) asutati 1892. aastal ja on teadaolevalt üks maailma vanimaid spordialaliite, kui mitte kõige vanem.

Eesti Sõudeliit on asutatud 1938. aastal ja tänane Sõudeliit loetakse selle õigusjärglaseks.

6.3. Organisatsioon

Sõudeliidu juriidiliseks tegutsemisvormiks on mittetulundusühing (MTÜ). Sõudeliit on kantud valitsuse poolt koostatud tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute nimekirja.

Sõudeliidu kõrgeim organ on Liidupäev (üldkoosolek), liidupäevade vahelisel ajal juhib sõudeliitu juhatus. Sõudeliidu igapäevast tegevust juhib de facto Sõudeliidu büroo Peasekretäri juhtimisel kes on üks juhatuse liikmetest. Palgaliste töötajate arv on 2.

6.4. Materiaalne baas. Sõudeliidu materiaalne baas piirdub koondisele ostetud inventariga (paadid, aerud jm väikevahendid)

6.5. Seosed muude arengukavadega ja planeeringutega.

- Aidu karjääri ala teemaplaneering ja detailplaneering
- Viljandi järve ümbruse terviklik arenduskava
- Pärnu linna arengukava aastani 2015
- Pärnu ja Pärnumaa Spordi arengukavad
- Pärnu jõe kallaste ja sadama akvatooriumi detailplaneering
- ~~---~~nimekiri vajab täiendamist ja täpsustamist-?

7. LÄHIAJA RÕHUASETUSED

7.1. Kandepinna laiendamine – liikmete arvu kasvamine

- Klubide ja Kklubide liikmete arvu suurendamine
- Noortetreenerite ja neile vajaliku palgafondi leidmine
- Veteranide liikumise laiendamine ja nõ vanade tegijate tagasikutsumine
- Klubi aktiivi, kes vahepealsest segasest ajast tulenevalt olid eemaldunud, „ülessäratamine“.
- Kaasaegse inventari soetamine noortesporti normaalseks toimimiseks.

7.2. Tippspordi arendamine

- U23 ja U19 vanuseklassi MM-i taseme sportlaste kasvatamine Eesti Sõudeliidu ja klubide koostöös.
- Olemasolevatele tippudele koostöös Sõudeliidu ja klubide koostöös treeninguks vajaliku keskkonna loomine
- Kaasaegse tippinventari soetamine noorte tippspordiga tegelemiseks

7.3. Võistluste korraldamine

- Kuna seni ainuke 2000m distants Eesti riigis asub Pärnu jõel ja finišiga Pärnu Sõudeklubi territooriumil, siis sellest tulenevalt võistlusteks korraldamiseks vajaliku materiaalse baasi parandamine ja arendamine koostöös Pärnu Sõudeklubi ja Pärnu linnaga.
- Maidla vallas rajatav sõudekanal kaevatakse Eesti Põlevkivi ja Eesti energia vahenditega, infrastruktuuri väljaehitamisega tegeleb SA Aidu Veespordikeskus. Sõudeliidu osalus selles projektis saab piirduda vaid vajaliku know-how edastamisega.
- Sõudeliidu torkele koordineerimisel ja Viljandi linnavalitsuse initsiatiivil tegeletakse Viljandi järve nn kitsa kaela süvendamisega, et kohandada järv rahvusvaheliste regattide ja Eesti tiitlivõistluste korraldamiseks. FISA A-kategooria distantsi rajamine sõltub eeskätt sellest kas suudetakse saada vastavad kooskõlastused keskkonnaorganisatsioonidega.
- Võistluste korraldamine on üheks oluliseks elemendiks nii ala populariseerimisel kui ka aktiivi tekkimisel/hoidmisel, sellest tulenevalt on hädavajalik võistluste korraldamine igas linnas/asulas kus on tegutsuvad sõudeklubid.-

8. STRATEEGILISED EESMÄRGID ja MEETMED

8.1. Noortesporti kandepinna laiendamine.

8.1.1. Indikaatorid

Lisada Noorte ja U23 MV statistika

8.1.2. Meetmed:

- Talendiotsinguprogrammi käivitamine.
- Head tulemused tiitlivõistlustelt, mis motiveerivad noori tulema just sõudmise juurde.
- „Sõudmine kõigile“ tegevusprogrammi rakendamine

8.2. Naistesporti kandepinna laiendamine

8.2.1. Indikaatorid:

8.2.2. Meetmed:

8.3. Klubide arvu suurendamine

8.3.1. Indikaatorid:

8.3.2. Meetmed:

8.2.8.4. Võita rahvusvahelistelt tiitlivõistlustel vähemalt 1 medal ühe olümpiatsükli kohta igas vanuseklassis.

8.4.1. Indikaatorid:

- Eesti koondises on olümpiamedali teeninud 3 inimest (Tõnu Endrekson ühel korral, Jüri Jaanson 2 korral), NL koondises on olümpiamedali võitnud Raul Arnemann 1976.
- MM-i medaleid täiskasvanute klassis on võidetud 19 sportlase poolt
- EM- medaleid 25 sportlase poolt
- MK medaleid 54 sportlase poolt
- U23 MM-i medaleid 16 sportlase poolt
- U19 MM-i medaleid 14 sportlase poolt
- U19 EMi medaleid 2 sportlase poolt (sealjuures U19 EMi hakati pidama aastast 2010)

•**8.4.2. Meetmed:**

8.5. Uute sõudestaadionite ehitamine ning olemasolevate arendamine.

8.2.1.8.5.1. Indikaatorid:

- Selle eesmärgi täitmine on seotud looduslike tingimuste ja võimaluste olemasoluga. Elementaarse sõudestaadioni rajamiseks on Eesti võimalik leida maksimaalselt 5-4 veekogu kui arvestada ka seda, et lähikonnas oleks vajalik infrastruktuur.
 - 2013 augustis ~~valmiv~~ valminud Aidu sõudekanali süvend
 - Pärnu jõgi
 - Viljandi järv
 - Männiku karjäär (Tallinna ja Saku valla territooriumil)
 - ~~Raigastvere järv Jõgevamaal~~
- Sõudeliit ei oma ühtegi kinnistut, seega Sõudeliidu roll saab olla vaid vajaliku know-how edastamisel neile kohalikele omavalitsustele kelle territooriumil vastav võimalus olemas on.
- ~~Kuivõrd sõudestaadioni kui sellise väljaehitamine on väga kulukas ettevõtmine, siis vähema kui rahvusvahelistele nõuetele vastava distantsi väljaehitamine ei ole mõttekas ning reaalselt asupaikadeks saab pidada vaid Aidu sõudekanalit ja Viljandi järve. Arutluse all on olnud Männiku karjäärid, kuid kuivõrd tegu on tootmismaaga kus aktiivne varu kasutusel veel järgneva 30 aasta jooksul, siis selle veekoguga praegu arvestada pole võimalik.~~
- Maailma Sõudeliidu silmis on rahvusvahelise võistluse korraldamise õiguse andmisel otsustav roll vastava maa alaliidul, seega Sõudeliidul on igas riigis otsustaja roll ühe või teisele võistluspaigale aktsepti andmiseks.

8.5.2. Meetmed:

- Sõudeliidu poolt on võimalik vajaliku know-how edastamine FISA-lt arendajatele.
- Olla esindatud projektide menetlemise juures
-

8.6. FISA egiidi all toimuvate võistlusväliste ürituste korraldamine

8.2.2.8.6.1. Indikaatorid:

- 2013 novembris toimub Tallinnas *FISA Coaches Conference* koos aastalõpu galaga.
- Analoogsed üritused on vajalikud nõu pildile saamiseks nii FISA (Maailma sõudeliidu) kui ka Eesti siseselt. Ühest küljest tõstab see Eesti mainet FISA silmis, mis teeb kergemaks tulevaste suurvõistluste korraldusõiguse hankimise, teisest küljest aitab kaasa sõudmise populariseerimisele Eestis

8.2.3.8.6.2. Meetmed:

- Olla esindatud vastavates FISA instantsides.

- ?

8.7. Alates 2020 aastast olla valmis EM-i, MK või MM-i tasemel võistluste korraldamiseks.

8.2.4.8.7.1. Indikaatorid:

- 2013 augustis valmib Aidu Sõudekanali süvend. SA Aidu Veespordikeskus on seadnud oma strateegiliseks eesmärgiks olla 2020-ks aastaks valmis FISA egiidi all toimuvate võistluste korraldamiseks.
- Aidu VSK on planeerinud esimese võistluse 2015-ks aastaks
- Läänemeremaid ühendava U18 võistluse Baltic Cup korraldajad on avaldanud soovi korraldada 2015 või 2016 aastal nimetatud regatt Eestis.
- Viljandi linn on alustanud projekteerimismenetlusi Viljandi järvele rahvusvahelisele nõuetele vastava sõudestaadioni rajamiseks ning sõudekeskuse loomiseks.
- Pärnu Sõudeklubi, Pärnu linn, Kultuuriministeerium, EOK on alustanud koostööd Pärnu Rääma Sõudekeskuse võimalikuks arendustegevuseks aastaks 2020

8.7.2. Meetmed:

- Kuivõrd Sõudeliidul kui sellisel puudub võimalus ise spordibaase rajada, siis sõudeliidul saab olla vaid teema tõstataja ja aktiivse kaasaitaja roll. Põhiline raskus jääb siiski kohaliku omavalitsuse kanda.

8.8. Eesmärk 6: Vajaliku tulubaasi tagamine.

8.8.1. Indikaatorid:

- Senikehtiv EOK ja kultuuriministeeriumi rahastamismudelid on suhteliselt hästi toimivad kuid olulise edasimineku saavutamiseks ebapiisavad.
- Senised rahastamismudelid võimaldavad sportliku ettevalmistuse ~~enam vähem normaalset~~ **minimaalset** toimimist kuid on ebapiisavad **inventari hankimiseks, treener-õpetajate töö tasustamiseks** võistluste korraldamise jm organisatsioonilise tegevuse normaalseks toimimiseks

8.8.2. Meetmed:

- Väga tugevalt seotud ala üldise populaarsuse ja aktiivi teemaga.
- Sponsorite leidmine ja kaasamine
- Eeldab ka klubidepoolset majandustegevuse laiendamist
- Võimalike tulevaste investeeringutega tagada ka võimalused läbi sõude- ja sportliku tegevuse omatulu teenimiseks, tagamaks visiooni ja missiooni täitmise.
- Kus võimalik olla klubidele abiks omavalitsuselt tegevustoetuse, treenerite tasustamise,

spordiehituste rahastamine jms toetuse saamiseks;

8.3.8.9. Eesmärk 7: Aktiivi/vabatahtlike ringi (kohtunikud, võistluste korraldajad jne) tuntav laiendamine.

8.3.1.8.9.1. Indikaatorid:

Senine aktiiv (vabatahtlikud) on tublid ja kohusetundlikud kuid neid on vähe.

Rahvusvaheliste võistluste ja ürituste läbiviimine eeldab suuremat vabatahtlikke hulka.

Vabatahtlikud on organisatsiooni lahutamatuks osaks kuid nende „asja juures hoidmine“ eeldab seda, et oleks tagatud pidev tegevus. Hüpliku ja projektipõhise tegevuse korral kaob vabatahtlike motivatsioon ja nad „jahtuvad maha“ Oluline on tegevusõudmisest loobunud inimesi hoida ala juures, mis teeb ka kergemaks lobbytöö ajamise.

8.3.2.8.9.2. Meetmed:

Teema on väga lähedalt seotud võistluste ja muude ürituste korraldamise teemaga. Ürituste organiseerimine vajab vabatahtlike abi, kui silmas pidada FISA egiidi all toimuvate võistluste korraldamist, siis ulatub vabatahtlike arv sadadesse.

Eelnevaga seoses on vaja võimalikult palju võistluste korraldamise kogemust, see aga eeldab suurt vabatahtlike arvu kuid vabatahtlikke pole võimalik rakendada ega nende ringi laiendada kui pole üritusi kus seda teha.

Sõudeliidu kui organisatsiooni kapitaalne uuendamine kontorist organisatsiooniks.

Kohtunike kaadri suurendamine praeguselt 10-lt aktiivselt kohtunikult vähemalt 20-le

FISA kategooriaga kohtunike arvu suurendamine praegusel 1-lt vähemalt 4-ni.

9. ORGANISATSIOONI ARENDAMINE

Uued algatused:

- Juhtimissüsteem kolmetasandiliseks
- Juhatusel on vajalik töötada välja jätkusuutliku organisatsiooni struktuur ja tegevusmudel
- Juhatusel on vajalik läbi analüüsida Sõudeliidu tegevuse rahaline pool ja tagada kiirelt vähenenud toetustega ning rasketes majandustingimustes jätkusuutlik tegevus.
- Leida kandidaate ja rahalisi võimalusi täiendava(te) noortertreeneri(te) värbamiseks.
- Kaasata klubide kaasabil endisi tippsportlasi ja aktiviste.
- „Meelitada tagasi koju“ veteranid kes on alaliidust või klubidest eemaldunud või lahkunud. Aktiivselt tegutsev alaliit motiveerib ka „kadunud poegi“ tagasi tulema.

10. ARENGUKAVA KOKKUVÕTTEKS

Käesolev arengukava on teiseks kirjalikult vormistatud arengukavaks Sõudeliidu ajaloos.

Arengukava täitmiseks ja pidevaks mõttevahetuseks ning arenguks on planeeritud kokku kutsuda vastav töögrupp.

Käesolev arengukava on läbivaadatud ja kinnitatud Sõudeliidu juhatuse koosolekul2013

Lisa n: **TEGEVUSKAVA** (sellega tuleb alles tegeleda!)

MUSTAND